

Quick scan ecologie

Kanaaldijk 85-89 te Watergang

12 juni 2019

Samenvatting

Voor Kanaaldijk 85-89 in Watergang worden plannen voorbereid voor een grote verandering van de planlocatie. Het plan is om huidige bebouwing en begroeiing te verwijderen om plaats te maken voor nieuwbouw.

Onderzocht is of er effecten zijn op beschermde natuurwaarden.

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 12 juni 2019 is gebleken dat de aanwezigheid van huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen niet zijn uit te sluiten. De resultaten van het onderzoek maakt dat het voorkomen van deze soorten aannemelijk in de huidige panden op de planlocatie. Een aanvullend onderzoek naar aanleiding van het onderzoek is daarom noodzakelijk. Ook wordt marters binnen de planlocatie niet uitgesloten. Vervolg onderzoek hiernaar wordt geadviseerd. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is mogelijk nodig.

De aanwezigheid van overwinterende amfibieën is niet uit te sluiten. Effecten kunnen echter eenvoudig worden voorkomen door de bouwplaats af te schermen.

De kans op een significante toename van de emissie is afwezig. Een berekening van de stikstofdepositie is niet nodig. Voor het heien is het nodig dat buiten de kwetsbare periode uit te voeren om effecten te voorkomen.

Inhoud

2 - Inleiding

3 - Beschrijving gebied

4 - Waarnemingen

7 - Analyse

9 - Advies & Bronnen

Colofon

Opdrachtgever	Mul Project Ontwikkeling BV
Projectnummer	19.154
Datum	juni 2019
Auteur	Michel Nieuwhof
Gecontroleerd	P.J.H. van der linden
Status	concept

Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

Inleiding

Voor Kanaaldijk 85-89 in Watergang worden plannen voorbereid voor een grote verandering van de planlocatie. Het plan is om huidige bebouwing en begroeiing te verwijderen om plaats te maken voor nieuwbouw.

Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en het maken van een analyse van de mogelijke effecten op die soorten, als gevolg van de werkzaamheden. Hiervoor is door bureau Els & Linde een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Het voorliggende rapport geeft een beschrijving van het oriënterend onderzoek naar de effecten op natuurwaarden.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 12 juni 2019 door een ecoloog van bureau Els & Linde, een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken.

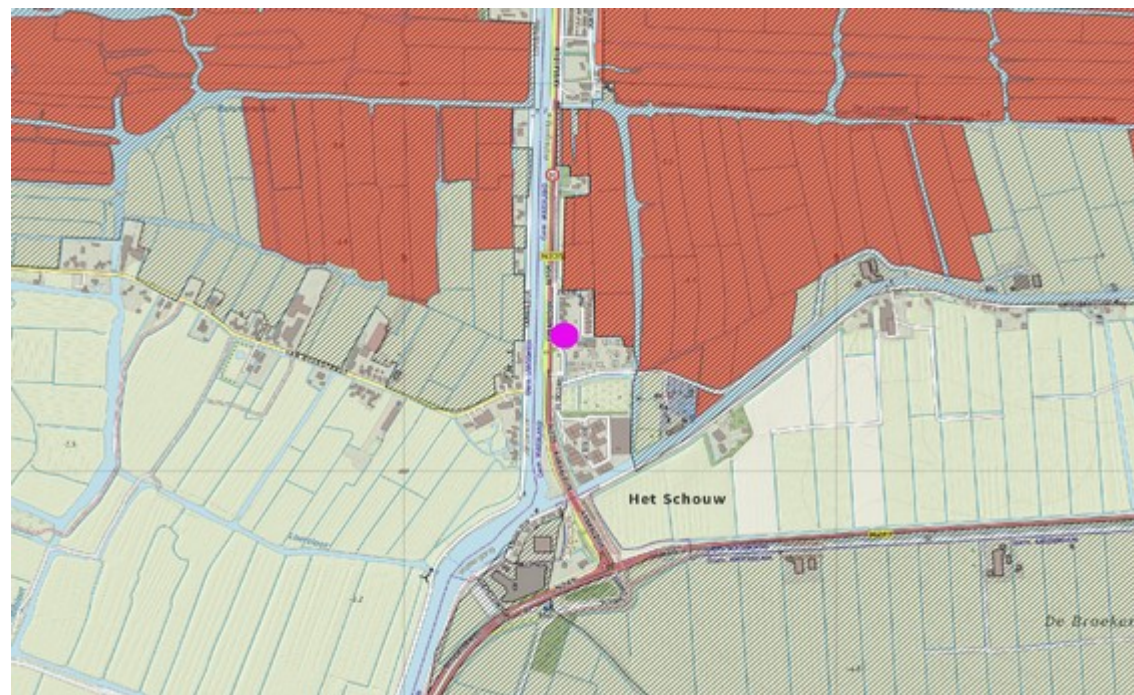
Ligging van het perceel

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de Natura 2000-gebieden.

Ligging van de Natuurnetwerk Nederland (rood) en weidevogelleefgebied (raster).

De planlocatie betreft een perceel met twee woningen met opstal in de vorm van twee schuren. De planlocatie ligt ten zuiden van de dorpskern van Watergang in het buitengebied. De planlocatie is in de directe omgeving omsloten door woningen in de zelfde stijlen als de panden en nieuwbouw. Aan de noord en oostzijde is de planlocatie omringd door veenweidegebied. Aan de zuidzijde van de planlocatie ligt bedrijven terrein Het Schouw. Aan de westzijde van de planlocatie ligt de provinciale weg N235 en het Noordhollandskanaal. De Natura 2000-gebieden liggen op vrij korte afstand. Op 85 meter van de onderzoekslocatie ligt het Natura 2000-gebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske. Dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt eveneens op 85 meter afstand van de onderzoekslocatie.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten. Omdat er sprake van plannen voor nieuwbouw op het perceel is, is een wijziging in de emissie aanwezig. Een berekening van de depositie is daarom noodzakelijk. Ondanks de korte afstand tussen Natura 2000 gebieden en de planlocatie en de aard van de werkzaamheden kan een effect van andere oorzaken, zoals geluid, licht of grondwaterstromen, op voorhand worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd.

Weidevogelleefgebied

De belangrijke gebieden voor weidevogels zijn in Noord-Holland beschermd. Binnen de gebieden gelden strikte regels, de weidevogels mogen niet verstoord worden. Het weidevogelleefgebied kent geen externe werking. De weidevogelleefgebieden liggen op korte afstand van de planlocatie.

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locaties worden beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 12 juni 2019 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocatie. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocaties. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocaties. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocaties sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocaties en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het veldbezoek van 12 juni 2019 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocaties.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Waarnemingen van vleermuizen zijn voornamelijk bekend nabij het IJmeer ten westen van de planlocatie. In Broek en Waterland ten oosten van de planlocatie worden meerdere meldingen gedaan van huismussen. Van de gierzwaluwen worden meerdere waarnemingen gemeld. Ten oosten van de planlocatie nabij Broek en Waterland. Waarnemingen van uilen worden gedaan ver van de planlocatie. Meldingen van marters dicht in de buurt van de planlocatie zijn niet bekend.

Vegetatie en planten

Op het perceel zijn verschillende soorten vegetatie aan te treffen. Rond de woning en de opstal van nr. 87 is doorgegroeid gras en een aantal brandnetels. Aan de oost en zuidzijde van het perceel loopt een watergang waar riet langs voornamelijk aan de oostzijde. Rond de woning en opstal van nr. 85 op het perceel zijn een aantal bomen aanwezig zoals wilgen en populieren, en een aantal kruiden zoals brandnetels, distels en teunisbloemen.

Tijdens het oriënterend onderzoek zijn binnen de planlocaties geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn binnen de planlocaties ook niet te verwachten.

Zoogdieren

Juridisch zwaard beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocaties en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend - alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

Op de planlocatie zijn twee woningen aanwezig met holle en stormdakpannen. De daken zijn in slechte staat. Het dak met storm pannen mist op meerdere plekken pannen en die sluiten op meerdere plekken niet goed aan. Onder dit dak is er zeker mogelijkheid voor vleermuizen om zich hier op te houden. Ook op het dak met de holle

pannen sluiten er meerdere pannen niet goed aan waardoor vleermuizen hier zich op kunnen houden. De houten dakranden en kozijnen van beide woningen zijn verouderd en vertonen kieren en naden waar vleermuizen de woning door kunnen binnen dringen. Concluderend: de daken en daklijsten zijn in slechte staat en vertonen gaten en kieren waardoor vleermuizen de panden zouden kunnen binnen dringen, een verblijfplaats is niet op voorhand uit te sluiten. De bomen op en rond de planlocaties hebben geen zichtbare holtes. Aanwezigheid van vleermuizen in deze bomen is daarom niet waarschijnlijk.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

Het perceel ligt in het buitengebied van het dorp watgang en de nabijheid van natuurgebieden. De kans op een jachtgebied is aanwezig gezien de directe omgeving. Ook van potentiële vliegroutes zijn mogelijk aanwezig.

Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn niet noodzakelijk gezien de locatie van de planlocatie.

Laag beschermde zoogdieren

Binnen de planlocaties is een kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals egel, spitsmuizen en muizen. De aanwezigheid van marters is niet uit te sluiten, waarbij het perceel een onderdeel is van het biotoop in het “Varkensland”. Op het perceel rond nr. 85 is het een schuur aanwezig die aan de achterzijde open is en gezien de begroeiing al enige tijd openstaat. Ook rond de woning nr. 85 zijn schuilplekken mogelijk voor marters. Tijdens onderzoek zijn geen sporen van marters aangetroffen. Een onderzoek naar marters is nodig.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. De woningen en begroeiing op het perceel en rond de planlocatie beschikt over geschikt habitat voor de huismussen. De daken zijn in slechte staat. Het dak met storm pannen mist op meerdere plekken pannen en sluiten op meerdere plekken niet goed aan. Onder dit dak is er zeker mogelijkheid voor huismussen om zich hier op te houden. Ook op het dak met de holle pannen sluiten er meerdere pannen niet goed aan waardoor huismussen hier zich op kunnen houden. De woningen met huisnummer 87 heeft een plek met vogelschijfsporen naast de dakkapel op het dak. Dit duid ook op aanwezigheid van vogels in deze woning. Onduidelijk is of het hier huismussen betreft. De nestlocatie was tijdens onderzoek niet in gebruik. Er zijn tijdens het onderzoek meerdere huismussen waargenomen in de naast gelegen woningen nr. 75 t/m 83. Op basis van deze waarnemingen kunnen huismussen worden verwacht op de planlocatie. Op de planlocatie en rond de bebouwing op de planlocatie zijn geen sporen van gierzwaluwen waargenomen. Echter bied de staat van woningen op het perceel mogelijkheid voor gierzwaluwen om zich te vestigen. De daklijsten zijn in slechte staat en vertonen gaten en kieren waar gierzwaluwen de woningen zouden kunnen binnen dringen. Tij-

dens het onderzoek zijn in de buurt van de planlocatie geen gierzwaluwen waargenomen. Echter is de aanwezigheid van gierzwaluwen op de planlocatie niet uit te sluiten.

Algemene broedvogels

Gezien de omgeving, de begroeiing en de staat van de woningen op het perceel is de kans op algemeen voorkomende broedvogels aanwezig. Op het perceel is mogelijkheid voor algemeen voorkomende broedvogels om te nestelen in de begroeiing en de bomen op het perceel. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden op het perceel.

Herpetofauna en vissen

Er is geschikt oppervlaktewater aanwezig voor watergebonden organismen in de directe omgeving van het perceel in de vorm van sloten rond de oost, zuid en westzijde van het perceel. Binnen het perceel kunnen (overwinterende) watergebonden organismen worden verwacht.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen het perceel. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocaties voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten binnen de planlocaties.

H05 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 12 juni 2019 is gebleken dat de aanwezigheid van huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen niet zijn uit te sluiten. Een aanvullend onderzoek naar aanleiding van het onderzoek is daarom noodzakelijk. De aanwezigheid van marters als wezel en hermelijn is niet uit te sluiten, een sporenonderzoek moet hierover uitsluitsel geven.

Binnen het perceel zijn overwinterende amfibieën niet met absolute zekerheid uit te sluiten. Een effect is echter eenvoudig te voorkomen door tijdens de bouw te zorgen dat er geen dieren op het bouwterrein kunnen komen.

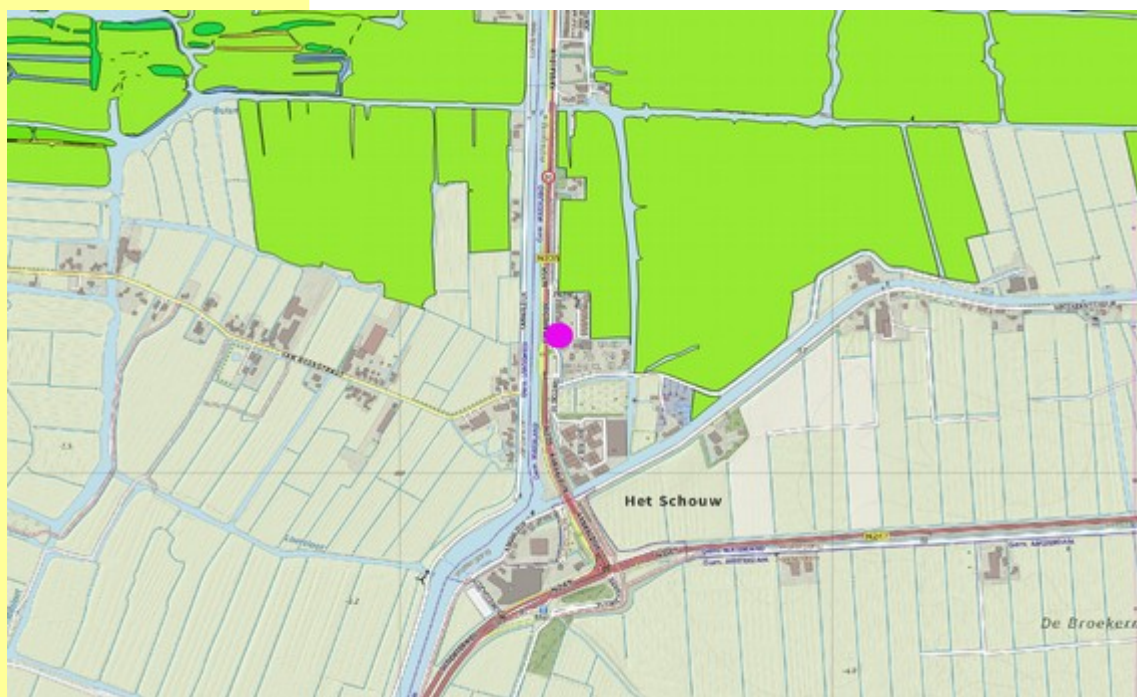
Zorgbeginsel

Binnen de gebieden is kans op algemeen voorkomende soorten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf de werkgebieden kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten de werkgebieden te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhoppen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten de werkterreinen intact te worden gelaten.

Eventueel noodzakelijk kap moet buiten de kwetsbare periode (winter) worden uitgevoerd en voorafgaand aan de kap (of het anderszins vrijstellen van een werkplek) is het verstandig een ecooloog te laten beoordelen of effecten zijn te verwachten en eventueel maatregelen te (laten) nemen om die effecten te verminderen.

Stikstofgevoelige habitats: rood – veenmosrietland, blauw – natte ruigte.

Ambitiekaart: groen – vochtig weidevogelgrasland

Natura 2000

Het beschermde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van ongeveer 85 meter van de planlocatie. De stikstofgevoelige habitats liggen op grotere afstand (natte ruigte op 800 m & veenmosrietland op 880 m). De werkzaamheden betreft het verwijderen van de huidige bebouwing en begroeiing om plaats te maken voor nieuwbouw op de planlocatie. Er is een marginale kans op een verhoogde depositie (de nieuwbouw wordt gasloos, en de huidige bebouwing is energetisch lek). Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden is niet nodig gezien de aard en de omvang van de werkzaamheden. Als de woningen op heipalen komt moet het heien buiten de kwetsbare periode van de soorten worden uitgevoerd. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in het Natura 2000-gebied door de werkzaamheden, kunnen worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op korte afstand van de planlocaties. Gelet op de afstand, aard en de omvang van het voorplan, wordt geen effect verwacht. De terreinen nabij de bouwlocatie zijn allemaal aangeduid als vochtig weidevogelgrasland, wat overeenkomt met het weidevogelleefgebied. Het Natuurnetwerk Nederland en het weidevogelleefgebied kent geen externe werking.

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor Kanaaldijk 85-89 in Watergang worden plannen voorbereid voor een grote verandering van de planlocatie. Het plan is om huidige bebouwing en begroeiing te verwijderen om plaats te maken voor nieuwbouw.

Voorliggend rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden. Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 12 juni 2019 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 12 juni 2019 is gebleken dat de aanwezigheid van huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen niet zijn uit te sluiten. De resultaten van het onderzoek maakt dat het voorkomen van deze soorten aannemelijk in de huidige panden op de planlocatie. Een aanvullend onderzoek naar aanleiding van het onderzoek is daarom noodzakelijk. Ook wordt marters binnen de planlocatie niet uitgesloten. Vervolg onderzoek hiernaar wordt geadviseerd.

Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is mogelijk nodig.

De aanwezigheid van overwinterende amfibieën is niet uit te sluiten. Effecten kunnen echter eenvoudig worden voorkomen door de bouwplaats af te schermen.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

De kans op een significante toename van de emissie is afwezig. De nieuwe woningen worden gasloos gebouwd en de huidige woningen zijn energetisch lek. Een berekening van de stikstofdepositie is niet nodig. Voor het heien is het nodig dat buiten de kwetsbare periode uit te voeren om effecten te voorkomen. Andere effecten op de Natura 2000-gebieden en/of het Natuurnetwerk Nederland zijn uit te sluiten.

- Anonymus (2017). Kennisdocument huismus, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gierzwaluw, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gewone dwergvleermuis, BIJ12
- Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur
- Hoogeboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (2014) Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren. NOZOS, Landschap Noord-Holland.
- Kaag, K. (2012) Vlinders van Duin tot Dijk. De dagvlinders van Noord-Holland 2000-2009. Vlinderstichting, Landschap Noord-Holland.
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.
- Riet, B. van, H. van der Goes, Th. Baas, C. van den Tempel, W. Menkveld & F. Visbeen (2014) Atlas van de Noord-Hollandse flora. Landschap Noord-Holland.
- Scharringa, C.J.G., W. Ruitenbeek & P.J. Zomerdijk (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Landschap Noord-Holland.
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- provincienoordholland.nl
- waarneming.nl